

Twoe laatste grasgorzen langs Oude Maas in de knel

L. C. Preesman

Eén van de laatste twee grasgorzen langs de Oude Maas dreigt op korte termijn verloren te gaan. Het is de 122 hectare grote zomerpolder (een polder met zomerkaden, die soms 's winters volloopt) Groot Koninkrijk tusen Puttershoek en 's-Gravendeel, die een opspuiting met baggerspecie te wachten staat. De meerderheid van de 's-Gravendeelse gemeenteraad is namelijk van mening dat de industriële bestemming moet worden gerealiseerd door middel van een opspuiting. Deze baggerberging kan eventueel direct worden uitgevoerd na een uitspraak van de Kroon. In augustus 1976 wist de milieugroep Hoeksche Waard Alarm een gedeeltelijke opspuiting te voorkomen door een bezwaarschrift in te dienen tegen de door gedeputeerde staten verleende opspuitvergunning. De natuurwetenschappelijke waarde van de polder uit zich in een rijke (weide-)vogelstand, een uitgebreide interessante flora en een rijk hydro-biologisch leven. In de afgelopen vijf jaar werden er maar liefst 110 vogelsoorten in de polder waargenomen, waaronder zeldzame als Purperreiger, Visarend, Boomvalk, Smelleken, Ruigpootbuizerd, Kroon- en Krakeend. Het terrein herbergt 32 broedvogelsoorten, waaronder Zomertaling, Slobeend en Grutto. Zowel in de herfst als in de winter vervult Groot Koninkrijk een belangrijke functie voor duizenden doortrekende en overwinterende vogels. De polder telt ten minste 155 plantensoorten (het dubbele van het landelijke gemiddelde), waarvan minstens 25 soorten waterplanten. De uitermate heldere sloten herbergen tien vissoorten en insecten als het Schrijvertje en de Schaatsenrijder.

In de afgelopen twee decennia gingen er langs de Oude Maas 12 met Groot Koninkrijk vergelijkbare terreinen (met een totaal oppervlakte van zo'n 364 hectare) verloren, grotendeels onder baggerspecie.

Het andere resterende grasgors — de Geertruida Agathapolder van 31 hectare onder Heinenoord — wacht een aantasting als gevolg van een op handen zijnde bochtafsnijding van de Oude Maas. Sinds 1955 werd het Oude Maas-gebied ook ten minste 83 hectare aan grienden (vijf verschillende grienden) en een $\pm$ 20 hectare groot rietgors armer.

Argumenten tegen opspuiting zijn onder meer het feit dat de gemeente 's-Gravendeel nog 35 hectare van haar bestaande industrie-terrein kan uitgeven en de omstandigheid dat de gemeente Dordrecht en het industrie-schap Moerdijk nog over honderden hectaren braakliggend bedrijfsterrein beschikken. Voorts is het werkloosheidscijfer in de Hoeksche Waard één van de laagste van het hele land. Opspuiting zal verder het waterbergend vermogen van de oostelijke Oude Maas nog verder verkleinen.

Zowel Staatsbosbeheer als de Natuurbeschermingsraad zijn overtuigd van het belang van Groot Koninkrijk. Zo erkende de Natuurwetenschappelijke Commissie van de laatste instantie de waarde van de polder al in 1971. In een advies aan de toenmalige staatssecretaris van CRM, noemde ze het gebied 'waardevol' en drong ze aan op behoud.

Volgens de voorschriften van de Wet op de Ruimtelijke Ordening moet de bestemming van Groot Koninkrijk in 1978 opnieuw wor-

De twee laatste grasgorzen langs de Oude Maas. Tussen Puttershoek en 's-Gravendeel, Groot Koninkrijk (122 ha) en tussen Heinenoord en Puttershoek, de Geertruida Agathapolder (31 ha). Beide gebieden worden bedreigd.

Overzicht van Groot Koninkrijk met op de voorgrond een visrijke vliet. De opgaande wilgen op de achtergrond zijn inmiddels omgevormd tot knotwilgen.

Als gevolg van opspuiting of bebouwing verdwenen in de laatste twee decennia de volgende weidepolders(zomerpolders) langs de Oude Maas:

— Kooimansland bij Heinenoord	± 20 ha
— Schapenpolder Kuipersveer bij Puttershoek	14 ha
— Nieuwe Poldertjes bij Puttershoek	34 ha
— Buitenlanden voor de Bosschen bij Oud-Beijerland	20 ha
— Klein Koninkrijk bij 's-Gravendeel	17 ha
— Krabbepolder bij 's-Gravendeel	± 30 ha
— Spuiveld bij Heerjansdam	8 ha
— Nieuwe Polder bij Rhooon	43 ha
— Carnisse-poldertje bij Rhooon	5 ha
— Vredepolder bij Barendrecht	± 23 ha
— Jan Gerritsenpolder bij Barendrecht	± 10 ha
— Meeuw-, Eft- en Zalplaat onder Hoogvliet (bebouwd)	± 140 ha
	<hr/>
	± 364 ha

In de zelfde periode gingen de volgende grienden langs de rivier verloren. Daardoor resteert er nog zo'n 230 ha van dergelijke vloedbossen langs de Oude Maas, sinds 1970 de enige zoetwatergetijden-rivier in West-Europa.

— Binnengriend bij Geertruida Agathapolder	(volgespoten)	± 7 ha
— Johannapolder bij Rhooon	"	30 ha
— Kleine Veld bij Heerjansdam	"	1,5 ha
— Duivelseiland bij Dordrecht	"	± 25 ha
— Krabbegors bij 's-Gravendeel	(vergraven)	± 20 ha
		<hr/>
		± 83 ha

den vastgesteld door de gemeenteraad. Een bestemmings-wijziging behoort dan tot de mogelijkheden. Meelevende natuurminnaars kunnen de 's-Gravendeelse raad protestbrieven schrijven, om de leden te overtuigen van

de fatale vergissing, die nu begaan dreigt te worden. Het adres is: Gemeenteraad van 's-Gravendeel, p/a Gemeentehuis, 's-Gravendeel. Doen!

● L. C. Preesman, A. van Drielstraat 5, Puttershoek, tel. 01856-3238.

Westelijk deel van de polder, dat in 1976 opgespoten had moeten worden.

